

[Gert Petersen.]

tror derfor, hvis vi skal afeje, at det først og fremmest er NATO, der har skabt vanskeligheder for dansk udenrigspolitik.

Hensynet til den internationale magtbalance, siger man, som NATO skulle have spillet en så stor og udmærket rolle for. Ja men den internationale magtbalance hviler jo ikke på NATO, og den hviler heller ikke på Warszawa-pagten. Den hviler på de to supermagters gensidige overlegenhed i direkte forstand uden om pagtdannelserne, mens pagtdannelserne i det senere årti mere og mere er blevet til en slags instrumenter, hvormed stormagterne søger at manipulere med de mindre stater. Jeg siger udtrykkelig, at det gælder efter min opfattelse begge pagtdannelser, og det er betegnende, at der både i vest og i øst er mange tegn på, at visse stater ikke længere vil affinde sig med denne tingenes tilstand. Vi synes, at Danmark burde tælles med blandt disse stater.

Nu skal vi jo have en NATO-debat her i tinget, og jeg vil derfor ikke gå i detaljer i hele NATO-problemet, men jeg kunne dog nok have lyst til at spørge, hvad det er, man har tænkt sig i 1969. Vil man undersøge befolkningens opfattelse gennem en folkeafstemning? Tror man for alvor, at NATO, som er et stærkt integreret militærinstrument, kan være nyttigt som forhandlingsinstrument? Jeg tror ikke, at de to ting er særlig forenelige, og under alle omstændigheder er NATO i den tid, der hidtil er gået, jo aldeles ikke bygget op med henblik på forhandlinger, men bygget op med henblik på militær integration og militær styrke.

Lad mig til afslutning sige, at den politik, socialistisk folkeparti tilråder udadtil for Danmarks vedkommende, ikke er ensbetydende med en tilbagevenden til den dukken hovedet for de store, den frygt, som jo prægede f. eks. dansk udenrigspolitik i 1930'erne, hvortil jeg dog vil føje, at jeg tror, vi dukkede hovedet mindre, netop hvad Europapolitikken angik, netop hvad det angik at komme med konstruktive forslag, end vi gør i dag. Som tiden går, må jeg sige for mit eget vedkommende, at jeg har fået mere og mere respekt for den udenrigspolitik, man knytter til P. Munchs navn.

Vi mener, at Sverige har vist, hvordan der kan og bør drives alliancefri politik,

ikke løsrevet fra virkeligheden. Selvfølgelig skal vi ikke bilde os ind, at vi er mere, end vi er, men i nogenlunde overensstemmelse med de demokratiske udviklingstendenser og det, jeg talte om i min indledning, nemlig det folkeligt moralske pres, som gør sig gældende i hele verden. Og så er jeg her, da jeg taler om Sverige, så elskværdig at se bort fra den dobbelthed, at mens hr. Palme demonstrerer i gaderne, så giver hr. Krister Wickman, den svenske økonomiminister, en håndsækning til dollaren og stiver på den måde den amerikanske krigsindsats i Vietnam af. Det er en dobbelthed, som åbenbart hører det nuværende udviklingstrin til; forhåbentlig kommer Sverige ud over den.

Nu vel. Danmark er endnu medlem af en militæralliance, og efter min opfattelse bundet på mange måder gennem et net af aftaler. Jeg er villig til at acceptere denne tingenes tilstand. Jeg vil prøve på at få den ændret, men så længe den ikke er ændret, må man jo prøve på at arbejde inden for rammerne af denne tingenes tilstand. Men inden for disse rammer kunne vi i det mindste sige åbent, hvad vi ønsker at sige, hvad vi vil sige. Forudsætningen er ganske vist, at vi vil sige noget, at vi vil noget, men jeg kan f. eks. ikke se, hvilke traktater der skulle hindre os i at sige, som undervisningsminister Palme i Sverige gjorde det, at De Forenede Staters krig i Vietnam er en trussel mod demokratiet i hele verden, eller noget, som måske er mere realistisk, at vore europæiske allierede for alvor burde begynde at søge efter veje og midler til at få pagterne erstattet med et europæisk sikkerhedssystem, og her er de tanker, som vi i Danmark, herunder den danske regering, har gjort os om denne sag, at vi synes, at Vesttyskland burde anerkende Oder-Neisse grænsen og acceptere den kendsgerning, Østtyskland udgør.

Vi kan foreslå det alt sammen, vi kan rejse det alt sammen uden at krænke en eneste traktat, og vi burde efter vor opfattelse gøre det. Derved ville vi bidrage til en varig afspænding og placere Danmark på en fremskridtsside i hele det internationale billede i modsætning til dem, der låser sig fast i gamle tankebaner, hvad enten de nu sidder i vestlige eller i østlige hovedstæder og administrerer i overensstemmelse med disse gamle tankebaner.